

.:accace

Elektronizace hlášení nemoci zaměstnance – eNeschopenka

www.accace.cz

czechrepublic@accace.com

ELEKTRONIZACE HLÁŠENÍ NEMOCI ZAMĚSTNANCE – ENESCHOPENKA

Od 1. 1. 2020 nás čekají téměř revoluční změny v nemocenském pojištění, resp. v oblasti dočasné pracovní neschopnosti zaměstnanců. Tyto změny spočívají v elektronizaci hlášení o dočasných pracovních neschopnostech. **Současné papírové neschopenky nahradí jejich elektronická verze, tzv. eNeschopenka, která přenese sdílení informací mezi lékaři, zaměstnavateli a Českou správou sociálního zabezpečení („ČSSZ“ nebo „SSZ“) do on-line prostředí.** Pro eNeschopenku budou platit nové formuláře a postupy pro lékaře i zaměstnavatele.

Cílem těchto změn má být **zjednodušení a tím zrychlení a zpřehlednění** všech procesů souvisejících s administrací dočasných pracovních neschopností. Rozloučíme se s historickým pětidílným propisovacím formulářem a s přenášením papírových částí formuláře mezi lékaři, ČSSZ, nemocnými a zaměstnavateli. Elektronizace s sebou má přinést rovněž zrychlení procesu výplaty dávek, zvýšení uživatelské přívětivosti pro lékaře formou softwarové podpory pro vyplňování a odesílání a v neposlední řadě též **poskytnutí online informace zaměstnavateli o jeho nemocných zaměstnancích.**

Plně funkční eNeschopenka bude spuštěna od 1. 1. 2020. Napojování systému mezi ČSSZ a lékaři by mělo probíhat dle schváleného harmonogramu od 1. 11. 2019.

Základem veškeré komunikace mezi dotčenými subjekty bude [ePortál ČSSZ](#).

OBSAH

eNeschopenka	4
Bodový přehled procesu po zavedení eNeschopenky	5
Rozsah informací, k nimž bude mít zaměstnavatel díky ePortálu ČSSZ přístup	6
Detailní přehled procesu po zavedení eNeschopenky	7
Návštěva lékaře a zahájení dočasné pracovní neschopnosti	7
Prokázání nemoci zaměstnance zaměstnavateli	7
Informace, které bude mít zaměstnavatel k dispozici přes ePortál ČSSZ	8
Postup zaměstnavatele po obdržení eNeschopenky	10
Hlášení změn v průběhu pracovní neschopnosti	10
Postup zaměstnavatele při skončení dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance	10
i. Dočasná pracovní neschopnost nepřesahující 14 dnů	10
ii. Dočasná pracovní neschopnost přesahující 14 dnů	11
Skončení pracovní neschopnosti	12
Jak to bude s neschopenkami vystavenými do konce roku 2019?	13
Ostatní dávky nemocenského pojištění	13

ENESCHOPENKA

Od 1. 1. 2020 bude vydávána již pouze 3dílná neschopenka, tzv. eNeschopenka.

Pro eNeschopenku bude lékař od 1. 1. 2020 vystavovat tyto formuláře:

- 1. díl neschopenky – **Hlášení o vzniku dočasné pracovní neschopnosti (elektronická forma);**
- 2. díl neschopenky – **Průkaz práce neschopného pojištěnce (tištěná forma);**
- 3. díl neschopenky – **Hlášení o ukončení dočasné pracovní neschopnosti (elektronická forma).**

Kromě těchto základních formulářů eNeschopenky se budou dále vystavovat:

- **Potvrzení o trvání dočasné pracovní neschopnosti** – ke 14. dni a každý další měsíc trvání (tištěná forma): pouze v případě pojištěnce jiného státu EU;
- **Hlášení ošetřujícího lékaře** – záznam změn týkajících se pracovní neschopnosti (elektronická forma).

BODOVÝ PŘEHLED PROCESU PO ZAVEDENÍ ENESCHOPENKY

Po zavedení eNeschopenky by měl zjednodušeně postup při dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance probíhat následovně:

- Nemocný zaměstnanec navštíví **lékaře** a ten rozhodne, že není schopný vykonávat práci;
- Lékař vystaví **eNeschopenku** buď ve svém certifikovaném softwaru nebo ve webové aplikaci na ePortálu ČSSZ;
- Po zadání čísla pojištěnce se lékaři automaticky vyplní údaje o zaměstnanci z **registru ČSSZ**, včetně údajů o zaměstnavateli; Zaměstnanec jen potvrdí správnost údajů;
- Lékař doplní diagnózu, datum **vzniku pracovní neschopnosti** a další doplňující údaje a vše elektronicky odešle na příslušnou SSZ;
- Lékař současně vytiskne **Průkaz práce neschopného pojištěnce**, který předá zaměstnanci;
- Zaměstnanec neprodleně informuje svého zaměstnavatele o nemožnosti vykonávat zaměstnání;
- Na ePortálu ČSSZ bude moci zaměstnavatel **zjišťovat a ověřovat veškeré informace o pracovní neschopnosti zaměstnance**, jejím počátku, trvání, místě pobytu zaměstnance a rovněž o jejím ukončení;
- Pokud zaměstnavatel požádal o zasílání **upozornění o dočasné pracovní neschopnosti** svých zaměstnanců (prostřednictvím ePortálu ČSSZ), obdrží bezprostředně po zadání lékařem do systému upozornění do své datové schránky (popř. ve zjednodušené podobě do emailu).

ROZSAH INFORMACÍ, K NIMIŽ BUDE MÍT ZAMĚSTNAVATEL DÍKY EPORTÁLU ČSSZ PŘÍSTUP

Zaměstnavatel by se v důsledku zavedení ePortálu ČSSZ měl bezprostředně dozvědět:

- Že zaměstnanec byl **uznán dočasně práce neschopným**;
- **Číslo rozhodnutí** o dočasné pracovní neschopnosti;
- **Datum vzniku** dočasné pracovní neschopnosti;
- Zda v rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti ošetřující lékař vyznačil, že zaměstnanec uvádí nebo je podezření, že **došlo k pracovnímu úrazu**, úrazu zaviněnému jinou osobou, k požití alkoholu nebo zneužití omamných nebo psychotropních látek;
- **Místo pobytu** zaměstnance a **rozsah a dobu povolených vycházek** v období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, případně jejich **změny**;
- Jméno, příjmení a adresu pracoviště **ošetřujícího lékaře**, název a adresu pracoviště poskytovatele zdravotních služeb, který vydal rozhodnutí o vzniku nebo o ukončení dočasné pracovní neschopnosti;
- Že došlo k **ukončení** dočasné pracovní neschopnosti;
- **Datum ukončení** dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance.

DETAILNÍ PŘEHLED PROCESU PO ZAVEDENÍ ENESCHOPENKY

Návštěva lékaře a zahájení dočasné pracovní neschopnosti

Zaměstnanec se dostaví k lékaři, který po vyšetření zjistí, že zaměstnanec není schopen vykonávat své zaměstnání.

Lékař bude mít na výběr dva plnohodnotné způsoby, jak eNeschopenku vystavit, a to ve svém **lékařském softwaru** nebo v **bezplatné webové aplikaci na ePortálu ČSSZ**. Technické řešení nebude vyžadovat po lékařích využití elektronického podpisu ani žádného nového identifikátoru, bude využit systémový certifikát vydaný Státním ústavem pro kontrolu léčiv, který již lékaři používají pro potřeby eReceptu.

Ať již lékař použije speciální software či webovou aplikaci ePortálu ČSSZ, **předvyplní se mu z registrů ČSSZ eNeschopenka s osobními údaji pacienta, včetně údajů o zaměstnavateli**. Lékař doplní pouze diagnózu, datum vzniku pracovní neschopnosti, příp. další doplňující údaje.

Lékař **elektronicky zašle** první díl eNeschopenky – Hlášení **o vzniku dočasné pracovní neschopnosti** – příslušné SSZ. Současně **vytiskne** druhý díl eNeschopenky – **Průkaz práce neschopného pojištěnce** (jedna strana formátu A5). Tento tiskopis dostane zaměstnanec a slouží **pro záznamy kontrol** ze strany ošetřujícího lékaře, ze strany ČSSZ a dále pro vyznačení potvrzení o trvání pracovní neschopnosti a jejím ukončení. Zaměstnanec jej nikam neodnáší, nepředává jej zaměstnavateli, nechává si jej pro uvedené účely. Pokud zaměstnavatel požádal o zaslání notifikací (viz bod 0 níže), dojde po odeslání hlášení ošetřujícího lékaře ČSSZ zároveň i k zaslání **notifikace zaměstnavateli**. Jinak bude notifikace zaslána neprodleně po zpracování hlášení v systémech ČSSZ (po verifikaci údajů) a případném došetření zaměstnancem SSZ.

Prokázání nemoci zaměstnance zaměstnavateli

Povinnost zaměstnance neprodleně informovat o své dočasné pracovní neschopnosti zaměstnavatele **zůstává nezměněna**. Zaměstnanec tak učiní způsobem předepsaným (obvyklým) u daného zaměstnavatele, tj. e-mailem, telefonicky atp. Pokud vnitřní předpisy zaměstnavatele vyžadují

předložení neschopenky, je s ohledem na jejich zrušení vhodné, aby zaměstnavatelé upravili, jakým způsobem má zaměstnanec svou pracovní neschopnost nahlásit. Ověřit tvrzení zaměstnance budou zaměstnavatelé moci jednoduše elektronicky (viz k tomu dále).

Informace, které bude mít zaměstnavatel k dispozici přes ePortál ČSSZ

Nicméně zaměstnavatel ohledně informace o vzniku dočasné pracovní neschopnosti **již nebude odkázán pouze na aktivitu zaměstnance**. Zaměstnavatel bude mít nově k dispozici dva způsoby pro získání informací o dočasných pracovních neschopnostech svých zaměstnanců, a to **prostřednictvím klientské zóny na ePortálu ČSSZ**.

Zde budou pro přihlášené uživatele nabízeny dvě služby, a to:

- **Služba pro ověření či stažení údajů** o dočasných pracovních neschopnostech zaměstnanců:

Informace bude možné stahovat prostřednictvím datových schránek. Nadto pro zaměstnavatele, kteří chtějí s eNeschopenkami pracovat přímo ve svém softwaru, bude zřízena nová služba „**Data zaměstnavatelům o dočasné pracovní neschopnosti**“, která bude fungovat přes kanál VREP (APEP), tj. kanál v současnosti provozovaný pro příjem elektronických podání. Tato služba by měla umožnit průběžně automatizovaně stahovat do mzdového či personálního softwaru informace o dočasných pracovních neschopnostech zaměstnanců. Způsob zpracování do software zaměstnavatele pak záleží na dodavateli tohoto systému.

Z tohoto informačního kanálu by měl zaměstnavatel získat nejen údaje o vzniku, trvání a zániku dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance, ale rovněž **aktuální údaje o místě pobytu zaměstnance v době dočasné pracovní neschopnosti a povolených vycházkách**.

Výstup by měl umožnit uložit soubor jako PDF, příp. XML.

- **Zasílání automatických elektronických notifikací** o dočasných pracovních neschopnostech zaměstnanců:

Na žádost podanou prostřednictvím ePortálu ČSSZ je automaticky trvale zasílána informativní zpráva o vzniku, změně či ukončení dočasné pracovní neschopnosti, a to dle volby uživatele buď na email, kam je zasílána pouze informativní obecná zpráva, že došlo ke změně, kterou po té může zaměstnavatel ověřit ve službě dle předešlého bodu, či do datové schránky, kam je zasílána již komplexní informace ve formě PDF či XML.

Neověřená informativní zpráva je zasílána bezprostředně poté, co ČSSZ obdrží elektronicky informaci od lékaře o uznání dočasné pracovní neschopnosti.

Po zpracování jednotlivých hlášení eNeschopenky a došetření zaměstnancem ČSSZ pak budou zaměstnavateli odeslány kvalifikované výpisy z prvního dílu, ze třetího dílu, potvrzení o trvání neschopnosti a vybrané údaje z Hlášení ošetřujícího lékaře. Doba zpracování bude dle sdělení SSZ podle okolností individuální **v řádu hodin, či dní** a ovlivní ji zejména správnost uváděných údajů na přijatých dokladech a případná nutnost jejich došetřování.

Notifikace budou se zřetelem k ochraně osobních údajů obsahovat **jméno, příjmení, datum narození zaměstnance a datum vzniku pracovní neschopnosti**.

Zaměstnavatel bude prostřednictvím notifikační služby informován o dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance pouze v případě, že **je zaměstnanec na základě účasti na nemocenském pojištění přihlášen do registru pojištěnců**. V případě nástupu zaměstnance do zaměstnání je tedy žádoucí, aby zaměstnavatel oznámil tuto skutečnost a zaslal předepsaný tiskopis „Oznámení o nástupu do zaměstnání“ příslušné ČSSZ v co nejkratší lhůtě. V případě, že nebude pojistný vztah při zadávání lékařem ztotožněn, zaslání notifikace zaměstnavateli o vzniku dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance bude následovat až po zpracování, resp. došetření takové eNeschopenky příslušnou ČSSZ.

Ke službám ePortálu ČSSZ se může zaměstnavatel přihlásit buď přes svou datovou schránku či za pomoci některého z prostředků v rámci Národní identitní autority („NIA“ – lze bezplatně zřídit na portálu eidentita.cz).

K využívání služeb ePortálu ČSSZ může **zaměstnavatel pověřit svého zaměstnance či jinou fyzickou nebo právnickou osobu** (např. účetní firmu). Pověření se uděluje za pomoci k tomu určených služeb ePortálu ČSSZ (pro přihlášené klienty), případně prostřednictvím interaktivních tiskopisů. Pověřené fyzické osoby pak mohou ke službám přistupovat prostřednictvím přihlašovacích údajů ke své datové schránce, nebo prostřednictvím prostředků NIA. V případě pověření právnické osoby je třeba, aby pověřila fyzickou osobu, která za ni bude jednat.

Služba by měla obsahovat **údaje o jednotlivých zaměstnancích** (na základě jejich rodného čísla) nebo zde půjde **vygenerovat přehled všech zaměstnanců daného zaměstnavatele**, u kterých ČSSZ aktuálně eviduje dočasnou pracovní neschopnost.

Žádosti o služby ePortálu ČSSZ by mělo být možné **podávat od prosince 2019**. Již nyní by měl mít zaměstnavatel po registraci možnost sám prostřednictvím ePortálu ČSSZ nahlížet na zaměstnance, kteří jsou v pracovní neschopnosti, a to pomocí služby Informace o dočasné pracovní neschopnosti.

Postup zaměstnavatele po obdržení eNeschopenky

Pro zaměstnavatele se již **nebude vystavovat žádný díl rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti**.

Podkladem pro omluvení nepřítomnosti v práci a výplatu náhrady mzdy v době prvních 14 dnů dočasné pracovní neschopnosti budou pro zaměstnavatele **informace od ČSSZ v elektronické podobě**. V průběhu dočasné pracovní neschopnosti a vždy po jejím skončení bude zaměstnanec moci prokázat zaměstnavateli její existenci a trvání též předložením „**Průkazu dočasně práce neschopného pojištěnce**“, který si (na rozdíl od současného stavu) při skončení dočasné pracovní neschopnosti zaměstnanec vždy ponechá.

Data o vzniku, trvání a ukončení dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance půjde načíst do programů pro výpočet mzdy buď online přes kanál VREP, nebo pomocí importu XML souboru eNeschopenky. Agenda s informacemi o dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance by měly být do programů přidána v roce 2020.

Hlášení změn v průběhu pracovní neschopnosti

Lékař hlásí na příslušnou OSSZ elektronicky rovněž změny, ke kterým dojde v průběhu neschopenky – např. **změnu pobytu, předání do péče jinému lékaři, změnu v nastavení vycházek**. Zaměstnavatel si může tyto změny zjistit pomocí služby ePortálu ČSSZ.

Postup zaměstnavatele při skončení dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance

i. Dočasná pracovní neschopnost nepřesahující 14 dnů

Pokud lékař v prvních 14 dnech neschopenky při kontrole zaměstnance zjistí, že zaměstnanec je již schopen vykonávat své zaměstnání, postupuje, jak uvedeno níže pod bodem “Skončení pracovní neschopnosti”.

Pokud zaměstnavatel požádal o zasílání notifikací o DPN svých zaměstnanců (viz k tomu bod “Informace, které bude mít zaměstnavatel k dispozici” výše), dojde po odeslání hlášení ošetřujícího lékaře ČSSZ zároveň i k zaslání notifikace zaměstnavateli do zvolené datové schránky zaměstnavatele, případně na email.

Ověřený údaj o ukončení neschopnosti bude moci zaměstnavatel rovněž získat prostřednictvím ePortálu ČSSZ.

Zaměstnavatel **vyplácí náhradu za nemocenskou na základě takto zjištěných údajů**.

ii. Dočasná pracovní neschopnost přesahující 14 dnů

Lékař po překročení 14 dnů neschopnosti zašle na příslušnou ČSSZ informaci o tom, že zaměstnancova pracovní neschopnost stále trvá. Tento údaj zaznamená současně do **Průkazu práce neschopného pojištěnce**. Pro zaměstnavatele již nevystavuje **žádné potvrzení** (dříve tzv. lístek na peníze).

Pokud zaměstnavatel požádal o zasílání notifikací, přijde mu zároveň tato informace do datové schránky. Verifikované údaje bude možno zjistit pomocí služby ePortálu ČSSZ.

Zaměstnavatel má v tomto případě **povinnost zaslat neprodleně** po uplynutí prvních 14 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti elektronicky **Přílohu k žádosti o dávku** s údaji potřebnými pro výpočet nemocenské. **Novinkou** je, že na této příloze zaměstnavatel uvede i **bankovní účet**, na který zaměstnanci vyplácí mzdu, případně **uvede jiný způsob výplaty mzdy**, a to v elektronické podobě na elektronickou adresu určenou okresní správou sociálního zabezpečení. Naproti tomu podklady pro provádění srážek z dávek nemocenského pojištění bude možné zasílat stejně jako dosud, tj. buď elektronicky či v papírové podobě.

Do 14. dne trvání pracovní neschopnosti vyplatí nemocenskou zaměstnanci zaměstnavatel. Od 15. dne na základě obdržených údajů vyplácí zaměstnanci dávku nemocenského pojištění příslušná ČSSZ.

Zaměstnavatel má povinnost po návratu zaměstnance do zaměstnání zaslat elektronicky hlášení o případném výkonu práce zaměstnance v poslední den pracovní neschopnosti nebo v jejím průběhu.

Příslušná OSSZ na základě elektronicky zasláných hlášení od lékaře a zaměstnavatele zpracuje výplatu nemocenského. Nemocenské se zaměstnanci vyplácí stejným způsobem, jakým je zaměstnanci vyplácena mzda, plat nebo odměna, pokud zaměstnanec nepožádá o jiný způsob výplaty nemocenského. Je-li zaměstnanci vyplácena mzda, plat nebo odměna v hotovosti na pracovišti, prostřednictvím držitele poštovní licence do ciziny nebo do ciziny na účet jiného peněžního ústavu než banky, bude se vyplácet nemocenské zaměstnanci způsobem, který zvolí zaměstnanec.

Skončení pracovní neschopnosti

Pokud lékař zjistí, že zaměstnanec je již schopen vykonávat své zaměstnání, má opět na výběr dva způsoby vystavení rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti. Vybírá ve svém lékařském softwaru či na [ePortálu ČSSZ](#) příslušný případ dočasné pracovní neschopnosti a načtou se mu konkrétní údaje o této dočasné pracovní neschopnosti.

Lékař vystaví **třetí díl neschopenky – Hlášení o ukončení dočasné pracovní neschopnosti**, konečné diagnóze a odesílá hlášení o ukončení DPN elektronicky na příslušnou ČSSZ. Zaměstnanci současně vyznačí v Průkazu práce neschopného pojištěnce toto ukončení.

Pokud zaměstnavatel požádal o zasílání notifikací o DPN svých zaměstnanců (viz k tomu bod “Informace, které bude mít zaměstnavatel k dispozici” výše), dojde po odeslání hlášení ošetřujícího lékaře ČSSZ zároveň i k zaslání notifikace zaměstnavateli do zvolené datové schránky zaměstnavatele, případně na email.

Zaměstnanci současně vyznačí v **Průkazu práce neschopného pojištěnce** toto ukončení. Zaměstnavateli, který požádal o notifikace, přijde do datové schránky ihned informace o ukončení neschopenky. Ověřený údaj o ukončení neschopnosti půjde zjistit službou [ePortál ČSSZ](#).

JAK TO BUDE S NESCHOPENKAMI VYSTAVENÝMI DO KONCE ROKU 2019?

Neschopenky vystavené na stávajícím pětidílném tiskopisu do 31. 12. 2019 budou **nadále dokladovány „postaru“**, tzn. stejně jako v současnosti, prostřednictvím papírových tiskopisů, které jsou určeny pro zaměstnavatele a tiskopisů, které bude zaměstnavatel po doručení pojištěncem předávat příslušné SSZ.

V případě „staré neschopenky“, tedy rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti vystavenému lékařem před 1. 1. 2020, bude moci zaměstnavatel zaslat na příslušnou ČSSZ buď formulář Příloha k žádosti NEMPRI18 **nebo** nový formulář Příloha k žádosti NEMPRI20. Avšak k eNeschopence, tj. k rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti vystavenému od 1. 1. 2020 je zaměstnavatel povinen zaslat na příslušnou SSZ formulář Příloha k žádosti NEMPRI20.

OSTATNÍ DÁVKY NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ

U ostatních dávek nemocenského pojištění se stávající postupy nemění. Novou právní úpravou tedy nejsou dotčeny postupy u peněžité pomoci v mateřství, otcovské, ošetřovného, dlouhodobého ošetřovného a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství a postupů při nařízení karantény.

Upozornění

Vezměte prosím na vědomí, že současné vydání tohoto přehledu bylo připraveno pro obecnou orientaci v dané problematice a nenahrazuje vlastní odborné poradenství poskytnuté ve vztahu ke konkrétní situaci. Z důvodu průběžných změn v legislativní oblasti mohou být některé informace po zveřejnění v eBooku předmětem dalšího vývoje a změn. Za tyto změny nenese společnost Accace odpovědnost a nezodpovídá tedy ani za možné vzniklé škody a možná rizika vyvolaná změnou stávající legislativy.

O ACCACE

Společnost Accace byla založena v roce 2006 v regionu střední a východní Evropy a brzy se etablovala mezi přední lokální poradenské a outsourcingové společnosti. Máme bohaté zkušenosti s řešeními pro firmy různých velikostí, od malých podniků až po velké korporace. Zaštiťujeme outsourcingové projekty napříč několika státy a komplexní služby poskytujeme více než 2 000 zákazníkům. Našimi klienty jsou převážně mezinárodní společnosti střední velikosti podnikající v různých oborech. Mezi naše zákazníky patří mnohé firmy z žebříčku Fortune 500. Accace se ztotožňuje s principem trojí zodpovědnosti a zasazuje se o to, aby růst společnosti byl nejen dynamický, ale zejména udržitelný a odpovědný.

Celosvětově působí Accace pod značkou Accace Circle, což je obchodní uskupení poboček Accace a našich spolehlivých partnerů. Nabízíme stejně kvalitní služby a efektivní procesy pod jednotným řízením a prostřednictvím sdílené online platformy. Accace Circle zaručuje zachování místní odborné znalosti při stejné úrovni služeb a obchodních standardů napříč zeměmi.

KONTAKTUJTE NÁS!

E-mail: czechrepublic@accace.com

Tel.: +420 222 753 480

[Napište nám | Chci dostávat novinky!](#)

VÍCE O NÁS:

www.accace.com | www.accace.cz

..:accace